

SEAT No. _____

No. of Printed Pages: 02

[134]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M.A. Semester-IV(CBCS)Examination
Monday Date-26.03.2018

Session:Evening Time:02.00 P.M.TO 05.00 P.M.

Subject:Sanskrit

Subject Code: PA04CSAN05

Subject Title: Dharmashastra:Yajnavalkyasmruti(Vyavahara Adhyaya) &
Arthashastra of Kautilya(Adhikarana -1)

Total Marks:70

પ્રશ્ન-૧ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (૧૦)

- (૧) યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ ઉપર વિજ્ઞાનેશ્વરે કઈ ટીકા લખી છે?
(અ)બાલક્રીડા (બ)મિતાક્ષરા (ક)બાલબોધિની (ડ)દીપકલિકા
- (૨) નીચેનામાંથી સ્મૃતિનો કયો વિષય નથી ?
(અ)યોગ (બ)વ્યવહાર (ક)પ્રાયશ્ચિત (ડ)આચાર
- (૩) યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિના વ્યવહાર અધ્યાયના પ્રથમ પ્રકરણનું નામ શું છે ?
(અ)ઋણાદાન (બ)વેતનાદાન (ક)સાધારણવ્યવહારમાતૃકા (ડ)લેખ્ય
- (૪) યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિના વ્યવહાર અધ્યાયમાં કેટલા શ્લોકો છે ?
(અ)૩૧૧ (બ)૩૦૭ (ક)૩૨૯ (ડ)૩૨૫
- (૫) શાહુકાર કે વિશ્વાસુ વ્યક્તિને સાચવવા આપેલી સીલબંધ થાપણને શું કહેવાય ?
(અ)ઉપનિધિ (બ)નિધિ (ક)પ્રવિધિ (ડ)અવધિ
- (૬) કૌટિલ્યનું અર્થશાસ્ત્ર કેટલા અધિકરણોમાં નિબદ્ધ છે ?
(અ)૧૩ (બ)૧૫ (ક)૧૪ (ડ)૧૮
- (૭) કૌટિલ્યના અર્થશાસ્ત્રના પ્રથમ અધિકરણનું નામ શું છે ?
(અ)અધ્યક્ષાધિકરણ (બ)વિનયાધિકરણ (ક)યોગવૃત્તાધિકરણ (ડ)કંટકશોધનાધિકરણ
- (૮) કૌટિલ્ય રાજ્યનાં કેટલાં અંગો માને છે ?
(અ)૫ (બ)૪ (ક)૯ (ડ)૭
- (૯) વાર્તામાં શેનો સમાવેશ થતો નથી ?
(અ)સૈન્ય (બ)પશુપાલન (ક)વેપાર (ડ)કૃષિ
- (૧૦) કૌટિલ્ય કોના અમાત્ય હતા ?
(અ)ચંદ્રગુપ્ત (બ)વિષ્ણુગુપ્ત (ક)પુષ્યમિત્ર (ડ)ધનાનંદ

①

(P.T.O.)

પ્રશ્ન-૨ ધર્મ શબ્દનું લક્ષણ આપી ધર્મશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ જણાવો. (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ યાજ્ઞવલ્ક્યનું જીવન અને કૃતિઓનો પરિચય આપો.

પ્રશ્ન-૩(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક શ્લોક સાનુવાદ સમજાવો. (૦૬)

(૧) અશીતિભાગો વૃદ્ધિઃ સ્યાનમાસિ માસિ સબન્ધકે ।

વર્ણક્રમાચ્છતં દ્વિત્રિચતુષ્પન્ચકમન્યથા॥

(૨) દેશાન્તરસ્થે દુર્લેખ્યે નષ્ટોન્મૃષ્ટો હતે તથા।

ભિન્ને દગ્ધેઽથવા છિન્ને લેખ્યમન્યત્તુ કારયેત્॥

પ્રશ્ન-૩(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષે નોંધ લખો. (૦૯)

(૧) અસાધારણવ્યવહારમાતૃકાપ્રકરણ

(૨) સાક્ષીપ્રકરણ

પ્રશ્ન-૪ સંસ્કૃત સાહિત્યમાં અર્થશાસ્ત્રનું મહત્વ અને પ્રદાન ચર્ચો. (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ કૌટિલ્યનું જીવન અને કવન ચર્ચો.

પ્રશ્ન-૫(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક સસંદર્ભ સમજાવો. (૦૬)

(૧) ચતસ્ર એવ વિદ્યા ઇતિ કૌટિલ્યઃ।

(૨) તસ્માદરિષ્ઠ્વર્ગત્યાગેનેન્દ્રિયજયં કુર્વીત।

પ્રશ્ન-૫(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષે નોંધ લખો. (૦૯)

(૧) દૂતનાં કાર્યો

(૨) રાજાનાં કર્તવ્યો

- X -

(2)